

Konsekvensutredning angående nya föreskrifter om bl.a. allmänna skoterleder inom statliga regleringsområden i Jämtlands län

Aktuellt beslut

Länsstyrelsen ska besluta om

- a) nya föreskrifter om allmänna skoterleder inom statliga regleringsområden i Jämtlands län,
- b) undantag från förbudet att framföra motordrivet fordon på snötäckt mark i statliga regleringsområden i Jämtlands län på ett område av 50 meter från ledens mittlinje,
- c) undantag för körning med snöskoter på sjöar i statliga regleringsområden i Jämtlands län där skoterled ansluter till sjökanten på minst två ställen,
- d) undantag från förbudet att framföra motordrivet fordon på snötäckt mark på vissa vinterleder i statliga regleringsområden i Jämtlands län för den som har giltigt fiskekort eller fiskerätt på Ångeltjärnarna, Raavrejaavrie och Burvattnet samt
- e) undantag från förbudet att framföra motordrivet fordon på snötäckt mark i statliga regleringsområden i Jämtlands län för den som har giltigt fiskekort eller fiskerätt på vissa av de sjöar som ligger inom regleringsområde.

I samband härmed ska Länsstyrelsen även besluta om att upphäva tidigare beslut om föreskrifter om allmänna skoterleder samt föreskrifter om undantag från terrängkörningsförbudet inom vissa statliga regleringsområden i Jämtlands län.

Länsstyrelsen har även valt att i de statliga regleringsområdena se över avtal och föreskrifter gällande skoterleder som inte är allmänna.

Beskrivning av problemet och vad Länsstyrelsen vill uppnå

Länsstyrelsen har gjort en översyn av de allmänna skoterlederna inom statliga regleringsområden i Jämtlands län. Under detta arbete har Länsstyrelsen även sett behovet av att i samlad form reglera dessa leder. Detta eftersom Länsstyrelsen under de senaste 40 åren har beslutat om en stor mängd olika föreskrifter gällande allmänna skoterleder inom statliga regleringsområden i Jämtlands län, vilka kungjorts i olika sammanställningar men även i enskilda kungörelser.

Med hänsyn till den stora mängden beslut om föreskrifter gällande allmänna skoterleder inom statliga regleringsområden i Jämtlands län bedömer Länsstyrelsen att nya föreskrifter på dessa områden ger en bättre överblick och för den enskilde kommer att framstå som mer förutsägbart. De nya föreskrifterna kommer att ersätta tidigare meddelade föreskrifter på detta område. Om nya föreskrifter inte införs kommer effekten bli att det kommer råda fortsatt otydlighet och oförutsägbarhet gällande vilka regler som gäller.

Länsstyrelsen har också beslutat om restriktioner för körning i terräng i enskilda kommuner, vilket idag är en beslutsrätt som tillfaller respektive kommun (jfr 15 § terrängkörningslagen). I och med att Länsstyrelsen inte får fatta sådana beslut enligt nu gällande lagstiftning, kan ett sådant upphävande inte inkluderas i det aktuella beslutet.

Bemyndiganden

Enligt 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) och 6 § terrängkörningsförordningen (1978:594) är körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden inom de statliga regleringsområdena.

Enligt 2 § terrängkörningslagen och 10 § terrängkörningsförordningen får länsstyrelsen besluta om allmän skoterled. För beslut om allmän skoterled krävs medgivande av berörd markägare.

Enligt 2 § terrängkörningslagen och 12 § terrängkörningsförordningen får länsstyrelsen meddela föreskrifter om undantag från förbud när det finns särskilda skäl. För regleringsområden klass A får länsstyrelsen meddela undantag om det finns synnerliga skäl.

Nuvarande regleringar och förändringar av dessa

Skoteråkningen i fjällen är en del av den lokala kulturen, men det är även en viktig del av turistnäringen. Länsstyrelsens uppfattning är att det är väl förankrat i både lokalsamhället och lagstiftningen att skoteråkning

ska vara tillåtet på vissa leder i de statliga regleringsområdena. De diskussioner och frågor som har uppstått under arbetet med att ta fram nya föreskrifter har gällt detaljer och enskilda sträckor. Denna konsekvensutredning utvärderar därför inte behovet av ett allmänt skoterledsnät i statliga regleringsområden eller ändringar på en mer övergripande skala.

De nya föreskrifternas huvuddrag är likvärdiga med de föreskrifter och beslut som ersätts, även om formen för vissa regler har ändrats på grund av ny lagstiftning och praxis. De ändringar som får praktisk betydelse för skoteråkare och verksamhetsutövare kan snarast ses som en del av den översyn och anpassning som kontinuerligt pågår.

Skoterleder som har annan huvudman än Länsstyrelsen

Utöver de statliga skoterlederna finns det även fyra skoterleder i de statliga regleringsområdena som ägs, och förvaltas av andra. Detta är leder som till övervägande del går utanför regleringsområdet, men som på grund av terrängen passerar kortare sträckor i regleringsområdets utkant. Skoterlederna som ägs och förvaltas av andra aktörer har i något läge haft någon form av tillstånd från Länsstyrelsen, via dispens, avtal eller föreskrift. I några fall finns den angivna huvudmannen inte längre. Det innebär att den juridiska giltigheten av leden blir otydlig.

Det gäller följande skoterleder:

- delar av Romboleden (Bruksvallarna – Ramundbergsvallen)
- delar av leden Mittådalen – Skärkdalen
- delar av leden Brattli – Lillfjället – Bleriken
- Tången – Hovden – Lillväktaren

Eftersom 10 § terrängkörningsförordningen föreskriver att det bara får finnas allmänna skoterleder i regleringsområden beslutade enligt 1 § terrängkörningslagen, upphäver Länsstyrelsen alla befintliga avtal och föreskrifter gällande ej allmänna skoterleder. Länsstyrelsen inkluderar i stället dessa leder i samma föreskrift som skoterlederna i det statliga ledsystemet. På så sätt påverkas inte ledens juridiska status av ombildningar eller konkurser hos de aktörer som underhåller lederna.

Länsstyrelsen kommer att skriva nya avtal med de aktörer som ansvarar för dessa leder idag. För att förenkla underhållet av leder är det lämp-

source not
found.

ligare att en och samma aktör ansvarar för hela sträckan. Avtalen kommer därför att skrivas med de aktörer som ansvarar för resten av leden och som sköter underhållet idag.

Vissa av dessa leder underhålls idag med pistmaskin. För att det ska vara möjligt även fortsättningsvis har Länsstyrelsen valt att utöka bredden på dessa sträckor till fem meter i stället för de tre meter som gäller på statliga skoterleder.

Undantaget är leden *Gäddede – Rolandstorp – Tången* som förvaltas av den lokala skoterklubben. Delar av denna led (Lill-väktaren – Tången, ca åtta kilometer) går i regleringsområde klassat som A-område enligt 6 § terrängkörningsförordningen. Enligt 12 § terrängkörningsförordningen får Länsstyrelsen besluta om skoterleder i A-områden endast om det finns synnerliga skäl.

Det finns idag en skoterled mellan Sielkentjakkstugan och Lill-Blåsjön som är den logiska ingången till det statliga regleringsområdet från Jormvattnet, Jormlien m.m. Denna led har sin startpunkt i Tången. För att komma dit går det att köra över Lill-Blåsjön. Sjön är dock reglerad och delar av året är sjön oförutsägbar. Detta är ett problem som kan förväntas öka med klimatförändringarna och svagare isar. För att säkerställa att det går att ta sig till Tången med skoter behövs därför en alternativ färdväg längs Lill-Blåsjöns strand.

I och med att det inte är direkt kopplat till trafiksäkerhet kan tillåtande av skotertrafik på sträckan från Lill-Blåsjön anses vara mindre motiverad. Länsstyrelsen menar dock att sträckan måste ses som en del i ett större sammanhang. Ledbiten är ca tre kilometer och förkortar körsträckan söderut från sjön med ca 12 kilometer.

Skoterleden går i sin helhet i utkanten av regleringsområdet och har funnits under många år. De negativa konsekvenserna under den tiden har varit begränsade och Länsstyrelsen bedömer att skoterkörning på leden även fortsättningsvis kommer att en mycket begränsad påverkan på naturvärden och renskötsel. Samebyn har dock krävt att öppettiden på leden ska begränsas till och med den 19 april i likhet med anslutande skoterleder i det statliga lednätet i regleringsområdena.

Frostvikens skoterklubb som ansvarat för skoterleden sedan den bildades har framfört att skoterkörning bör vara tillåtet på leden så länge det är snöföre. När isarna på Stor- och Lill-Jorm blir osäkra är enda möjligheten att ta sig med skoter mellan Jormvattnet och Rolandstorp/Gäddede körning på den aktuella leden. Skoterklubben har också anfört att

Beleriken är en populär fiskesjö som endast kan nås via skidor och skoter. För de som bor i byar norr om Rolandstorp måste de frakta sin skoter med bil också släp till en skoterledsanslutning söder om Lill-Väktaren.

Länsstyrelsens sammanvägda bedömning är att det finns synnerliga skäl för att skoteråkning fortsatt ska vara tillåtet på leden, men att skoterklubbens argument inte är tillräckliga för att motivera en längre öppetid.

Skoterledens öppetid anpassas därför till den anslutande leden från Sielkentjakkstugan. Det innebär att sista tillåtna dag att köra skoter på leden är den 19 april, även om Länsstyrelsen kan besluta om tillfälliga ändringar när det föreligger särskilda skäl.

Med tanke på den restriktivitet som ska råda i A-områden bedömer Länsstyrelsen det som olämpligt att leden ska fortsätta förvaltas av privata aktörer (såsom skoterklubbar). Länsstyrelsen avser därför att överta ansvaret för skötsel och underhåll av leden.

Ledernas bredd

På de statliga leder där skoteråkning idag är tillåten, är körning tillåten på själva leden och 50 meter på var sida om ledens mitt. Syftet med detta är att det ska finnas möjlighet att runda hinder om de uppstår i ledens mitt eller om det behövs av hänsyn till djurliv, övrigt friluftsliv eller för att undvika att köra på barmark.

50 meter är även en siffra som återfinns i Nationella snöskoterrådets skrift *Planera för snöskoter* och rekommenderas att tillämpas i fjällen. Skriften menar dock inte att själva skoterleden ska vara 100 meter bred utan att det ska finnas möjlighet att avvika en kort bit från leden om det finns behov.

I de nya föreskrifterna kommer bredden på skoterlederna att justeras till tre meter. Samtidigt finns fortsatt ett behov av att skoteråkare kan anpassa sig efter situationen. Föreskriften kompletteras därför med ett undantag så att det blir tillåtet att avvika 50 meter från ledens mitt kortare sträckor. Därmed säkerställs att skoteråkarna även fortsättningsvis kan ta erforderlig hänsyn till naturen, djurlivet eller friluftslivet och för att undvika att köra på barmark.

Länsstyrelsen har ansvaret att hålla sina leder i ett säkert skick. Syftet med minskningen av skoterledernas bredd är inte att hindra skoteråkare från att anpassa sig till rådande förhållanden, utan att tydliggöra att det är på detta område man kan förvänta sig att Länsstyrelsen fokuserar sitt

underhåll. Den som nyttjar undantaget behöver därför ha en högre uppmärksamhet när det gäller säkerhet och eventuella hinder.

Några ledpartier i regleringsområdena kommer även fortsättningsvis att underhållas av skoterklubbar. Dessa leder går huvudsakligen utanför regleringsområdena men kortare partier av leden går av praktiska skäl inom regleringsområde. Vissa av dessa leder sladdas med hjälp av pistmaskin. Dessa leder har därför en bredd av fem meter med möjligheten att en kort bit avvika från leden upp till 50 meter från ledens mitt i syfte att undvika hinder.

Sjöisar

Många av de sjöisar som finns i regleringsområden är reglerade för vattenkraften. Det innebär att vattennivåerna kan ändras snabbt vilket ger oförutsägbara isförhållanden. Även när det gäller övriga sjöar kan förändringar ske beroende på väder och säsong. Detta är ett problem som Länsstyrelsen tror kommer att öka i framtiden till följd av klimatförändringarna.

Länsstyrelsen lägger varje år stora resurser på att kontrollera säkerheten på ledernas passager över isar och markera rekommenderade färdstråk över isarna. Länsstyrelsen har dock inte möjlighet att göra dessa utmärkingar avseende alla aktuella isar. Varje skoteråkare måste därmed göra sin egen bedömning om det är säkert att färdas över isen. Det är därför inte rimligt att besluta om fastställda ledsträckningar på tre meters bredd över sjöis. Länsstyrelsen beslutar därför om generellt undantag för passager över sjöisar som föreskriver närmast lämpliga färdväg. Detta sätt att hantera ispassager överensstämmer även med den praktiska tillämpning som används av skoteråkare idag.

Naturvårdsverket har yttrat sig kring detta och avrått från förfarings-sättet. De har hänvisat till skriften *Vägledning om förvaltning av det statliga ledsystemet i fjällen*. Länsstyrelsen har dock inte tillräckligt med förutsättningar för att uppnå de säkerhetskrav som framgår av vägledningen på förutbestämda sträckningar, vilket innebär att många av lederna skulle behöva stängas för snöskoter stora delar av vintersäsongen alternativt att endast tillåta allemansrättsligt friluftsliv på leder med ispassager.

Enligt 11 § terrängkörningslagen är Länsstyrelsen skyldig att hålla skoterleden i ett säkert och i övrigt tillfredställande skick. Det gäller även när leden passerar över sjöar och vattendrag. I Naturvårdsverkets vägledning om förvaltning av det statliga ledsystemet i fjällen framgår

att ispassager alltid ska räknas som farliga till dess rimlig visshet föreligger om motsatsen. Naturvårdsverket argumenterar bland annat för att en led aldrig ska sluta blint eftersom det kan leda till orienteringssvårigheter och påverka fjällsäkerheten. Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets bedömning att detta är ett säkerhetsproblem men konstaterar samtidigt att Länsstyrelsen många år inte har färdigställt ruskning och första kontroll av ledernas isar förrän i februari. Detta innebär i praktiken att lederna även idag ”slutar blint” stora delar av säsongen.

Tidigt på säsongen behöver skoteråkarna därför själva bedöma isens säkerhet och då är det också rimligt att de har möjlighet att anpassa sig efter dessa bedömningar. Skidåkare och övrigt friluftsliv har möjlighet att anpassa vägvalet och skoteråkare bör ges samma möjlighet att värna om sin egen säkerhet.

En annan fördel med att föreskriva bästa lämpliga färdväg är att vi kan staka ut rekommenderade färdstråk i stället för i förväg låsta sträckningar. Det innebär att färdstråken kan flyttas mellan olika år och mellan olika säsonger beroende på förutsättningarna just då.

Fiskesjöar och fiskeleder

På de sjöar som är upplåtna för fiske och där skoterleden går fram till sjön har skoteråkning tidigare varit tillåten för att fiskare ska kunna köra fram till sin fiskeplats. Särskilda regler har funnits för sjön Rogen där körning med motordrivet fordon inte är tillåtet på nordvästra sidan av leden i enlighet med naturreservatets skötselplan.

Länsstyrelsens uppfattning är att detta har fungerat bra och att det därför är rimligt att det även fortsättningsvis ska vara möjligt att köra fram till sin fiskeplats. Samtliga samebyar har givits möjlighet att yttra sig. Endast Tossåsen och Handölsdalen har meddelat att detta har lett till problem för renskötseln.

För att minska risken för störning på renskötsel och övrigt friluftsliv har Länsstyrelsen valt att, i den nya föreskriften, begränsa den ”fria körningen” till att bara gälla för den som har fiskekort. Denna begränsning innebär även att undantaget är bättre förenligt med regleringsområdenas syften.

I samband med att föreskrifterna arbetas om tas även sjöar i A-område bort, även om leden går fram till de aktuella sjöarna. Det är en stor mängd sjöar som har anslutande skoterled i B- och C- områden enligt undantaget. Eftersom det finns möjlighet att köra till sin fiskeplats på

dessa finns inte tillräckliga skäl för att besluta om motsvarande undantag på sjöar i A-områden.

Till några av de sjöar som det inte går skoterleder till men där det går att köpa fiskekort, finns det vinterleder som även får nyttjas av den som har fiskekort. Det gäller lederna:

- Vinterleden mellan Ångeltjärnarna och allmän skoterled (Lundörrstugorna – Vallbo)
- Vinterleden mellan Höjden och Storburvattnet

I de föreskrifter som ska upphävas finns bestämmelser om skoterleder längs dessa sträckningar som inte var allmänna utan bara fick nyttjas av den som hade giltigt fiskekort på sjön. Enligt 10 § terrängkörningsförordningen får det endast finnas allmänna skoterleder inom regleringsområden beslutade enligt 1 § terrängkörningslagen. Möjligheten att använda dessa vinterleder med skoter kommer att hanteras som generellt

undantag enligt 12 § terrängkörningsförordningen i de nya föreskrifterna, för att bättre passa gällande lagstiftning.

Förlängning av öppettider på två leder i Frostviken

Lederna i norra Frostviken är tillåtna för skotertrafik till och med den 2 maj med undantag för två leder där skoteråkning är tillåten till och med den 19 april. För att skapa mer enhetlighet och underlätta för skoteråkare att veta vad som gäller avser Länsstyrelsen att förlänga den tid som skoterkörning är tillåten på dessa leder till och med den 2 maj. Det gäller lederna *Stekenjokkvägen (Karitjärn) – Raukaselet och Ankarvattnet – Tjärnbäcken*. Eftersom körning endast är tillåten på väl snötäckt mark förväntas det inte leda till ökad negativ påverkan på naturmiljön.

Voernese sameby har meddelat att de inte har någon erinran mot förlängningen under förutsättning att det går att stänga lederna under perioder då körningen leder till problem för renskötseln.

Nyheter

Borttagande av skoterled

Enligt terrängkörningsförordningen får Länsstyrelsen inte besluta om allmän skoterled utan markägarens medgivande. Länsstyrelsen har därför kontaktat markägare som har fastigheter med leder där skoteråkning idag är tillåten i statliga regleringsområden, för att dokumentera medgivanden.

När det gäller samfälligheten Storjola S:1 har några av markägarna till de ingående fastigheterna inte lämnat sitt medgivande till att Länsstyrelsen fortsätter tillåta skotertrafik på leden. Länsstyrelsen har därför inte juridiskt mandat att besluta om fortsatt skoterkörning på denna led. Det finns dock inget som hindrar att Länsstyrelsen, i ett senare skede, beslutar om att tillåta skotertrafik på leden om markägarna ger sitt medgivande.

I sin kontakt med Länsstyrelsen har några av markägarna bland annat framfört önskemål om att Länsstyrelsen ska se över alternativa sträckningar och möjlighet till förbättrat underhåll på leden. Markägarna har valt att avvakta med sitt medgivande tills dessa frågor är utredda. Länsstyrelsens avsikt är att fortsätta dialogen i ett försök att komma överens om en lösning som alla kan acceptera. Därefter kan förhoppningsvis nytt beslut om körning med snöskoter på leden fattas.

Leden är en viktig länk mellan Borgafjäll och det övriga lednätet i Frostvikens regleringsområde. Det är en relativt populär led för skoteråkare och det kommer att behövas riktade tillsynsinsatser i området.

Förhoppningsvis kan leden öppna för skotertrafik redan 2024. I annat fall kan extra tillsynsinsatser krävas under flera år.

Förlängning av skoterled

Naturvårdsverket kommer inom kort att ta beslut om förlängning av leden Storfulvurn – Vargkojvattnet – Dunnervattnet. En förlängning av leden innebär att ”vita bandet” (led från Treiksröset till Grövelsjön) knyts ihop. Det har länge varit ett glapp i ledsystemet som nu täpps igen vilket är efterlängtat både av skoteråkare och skidåkare. Även om det är Naturvårdsverket som beslutar om nya vinterleder är det formellt Länsstyrelsen som beslutar om att leden även ska vara skoterled.

Jijnjevaerie sameby har uttryckt en oro för att leden ska innebära ökad skotertrafik även utanför leden. Under förutsättning att leden kan stängas de år skoteråkningen innebär för stor störning för renskötseln har samebyn godtagit dragningen av leden.

Den nya sträckan går övervägande längs befintliga skogsbilvägar vilket innebär att påverkan på naturmiljön blir mycket begränsad.

Skoterkörning till Raavrejaavrie

I Frostvikens regleringsområde införs möjligheten att köra från sjön Raavrejaavrie till befintlig skoterled (länsgränsen – Leipikvattnet). Den som har fiskekort på sjön får köra snöskoter till sjön längs vinterleden. I

och med detta blir skoterkörning tillåten på sjön för den som har giltigt fiskekort närmast lämpliga väg mellan fiskeplatsen och ledens anslutning till sjön. Statens fastighetsverk och Voernese sameby har tidigare givits möjlighet att yttra sig angående denna ledsträckning i samband med att beslut fattades om bildandet av Skåarnja naturreservat.

Den nya sträckningen anses motiverad eftersom sjön Raavrejaavrie sedan många år är ett populärt mål för fritidsfiskare från angränsande byar i Jämtlands såväl som Västerbottens län. Den aktuella körningen bedöms inte heller medföra någon negativ påverkan av betydelse på naturmiljön, friluftslivet eller renskötseln i området. Det är därför rimligt att körning till sjön tillåts.

Det aktuella området ligger inom naturreservatet Skåarnja. Naturreservatets föreskrifter tillåter uppförande och nyttjande av markerad led samt skoterkörning längs denna till sjön Raavrejaavrie.

Naturvärden

De skoterleder och undantag som omfattas av de planerade föreskrifterna berör ett flertal naturreservat och natura 2000-områden. Ett

fågelskyddsområde samt ett vattenskyddsområde i Frostvikens regleringsområde berörs också.

Länsstyrelsen bedömer att påverkan på natura 2000-områdena blir litet eftersom skoteråkning endast är tillåten vintertid och på väl snötäckt mark. Den bedömningen gäller även fågelskyddsområdet Skåarnja i och med att skoterkörning inte är tillåtet under den tid då fåglarna häckar. Området har också beträdnadsförbud.

Angående naturreservaten finns lederna i flera fall beskrivna i reservatsbeslutet. I några av reservaten förbjuder föreskrifterna körning med motortrafik i terräng annat än på snötäckt mark längs skoterled. Bedömningen om skoterledernas eventuella påverkan kan därför anses ha bedömts i samband med reservatsbeslutet.

Angående vattenskyddsområdet vid Gäddede gör Länsstyrelsen bedömningen att de utsläpp som kan orsakas av skotertrafiken är små i förhållande till de stora snömassor som försörjer vattenskyddsområdet. Den förorenande påverkan kan därför anses vara försumbar.

De naturreservat och Natura 2000-områden som påverkas av föreskrifterna är som följer:

source not
found.

*Frostvikens regleringsområde:***Naturreservat**

Skåranja
Bjurälven
Korallgrottan
Daimadalen
Jougdadalen
Väktardalen

Natura 2000-område

Sitkenjukke (Saxån)
Bjurälven-Korallgrottan
Frostvikenfjällen

*Hotagens regleringsområde***Naturreservat**

Läskvattsån
Hotagen

Natura 2000-område

Gråberget-Hotagsfjällen
Kullflon-Nyflon
Läskvattsån
Storån (Ammerån alpin)

*Burvattnets regleringsområde***Naturreservat**

Oldflån-Ansätten
Svenskådalen

Natura 2000-område

Oldflån-Ansätten
Svenskådalen

*Sylarna-Helags-Ansättens regleringsområde***Naturreservat**

Lekarån
Järvdalen
Vålådalen
Ljungan, Uppströms Storsjön
Åreälven (Kösjön)
Linken

Natura 2000-område

Järvdalen
Vålådalen
Arådalen

Inkomna yttranden och synpunkter**Samebyar**

Tossåsens sameby har framför att det är problem med ökande trafik i anslutning till Ångeltjärnarna och att det innebär att renarna inte nyttjar betet i den hänglavsrika skogen i den utsträckning som skulle behövas.

Renarna väljer istället att gå upp mot kalvfjället, även om betet där är magert. När betet blir för magert leder det till sämre allmänkondition hos renarna vilket får en mängd följd effekter. Samebyn har därför önskat att möjligheten för skoterburna fiskare att nyttja vinterleden till Ängeltjärnarna tas bort. Renarna kommer traditionellt till området i månads-skiftet mars/april men det har blivit två till tre veckor tidigare de senaste åren.

Vålådalens naturreservat är ett område med mycket turistverksamhet. Trenden är dessutom att aktiviteten i området ökar vilket innebär ökad belastning på renskötseln i området. Enligt föreskrifterna i Vålådalens naturreservat är ett av syftena med reservatet att bevara och stärka renskötselns intressen i området.

Länsstyrelsen menar därför att det är viktigt att göra anpassningar för att skydda möjligheten att bedriva en lönsam, och därmed långsiktigt hållbar, renskötsel i området. Samtidigt är Vålådalen ett viktigt område för friluftslivet och det är viktigt att inte införa större inskränkningar i friluftslivet än nödvändigt.

Länsstyrelsen konstaterar att det har funnits möjlighet att ansöka om stängning av leden för skoteråkare om det behövs för renskötseln. Samebyn verkar dock inte nyttjat denna möjlighet fram till nu. I en

genomsökning av Länsstyrelsens arkiv har varken ansökan eller beslut om stängning av skotertrafik på leden till Ängeltjärnarna, eller den anslutande skoterleden mellan Vallbo och Lundörrstugorna, hittats.

En stängning av skotertrafiken på leden kommer dock ha en negativ påverkan på friluftslivet och de fiskare som vill fiska på Ängeltjärnarna. En avvägning behöver därför göras mellan skadan på friluftslivet och risken för skada på renskötseln. Bristen på ansökningar om stängning av skoterleden antyder att skoterkörning på leden inte tidigare varit ett allvarligt återkommande problem för renskötseln.

Länsstyrelsen är medveten om att det kan finnas behov stängning av skotertrafiken med hänsyn till renskötseln, även om ansökningar inte tidigare lämnats in. Både klimatförändringarna och det moderna friluftslivet innebär att förutsättningarna för renskötseln förändras. Den utvecklingen kan leda till att leden behöver stängas av tidigt på säsongen i framtiden. I nuläget bedömer dock Länsstyrelsen att en permanent inskränkning i friluftslivets nyttjande av Ängeltjärnarna inte är tillräckligt motiverat.

source not
found.

Möjligheten att stänga leden när det är påkallat finns kvar även i de nya föreskrifterna. Länsstyrelsen bedömer att möjligheten att stänga skotertrafiken på leden enstaka år är tillräcklig för att skydda renskötsel.

Handölsdalens sameby framförde 2019 önskemål om att körning med snöskoter till fiskeplats på sjöar inte bör tillåtas eftersom detta uppmuntar till buskörning och innebär störning på en större yta. Det gäller framför allt Vålåsjön som passerar av en skoterled. I det senaste yttrandet från december 2022 öppnar de dock för att körning till fiskeplats kan tillåtas. För att det ska fungera behöver dock Länsstyrelsen bli bättre på att hantera stängningarna av skotertrafiken på lederna när det är befogat. Samebyn vill gärna ha en dialogbaserad förvaltning av skoterledningarna eftersom det leder till mindre konflikter och bättre nyttjande av området, både för renskötsel och friluftslivet.

I de nya föreskrifterna kommer därför körning till fiskeplats på Vålåsjön fortsatt att vara tillåtet under den tid leden är öppen för skotertrafik.

Efter Handölsdalens och Tossåsens yttranden 2019 övervägde Länsstyrelsen att stänga leden till Ångeltjärnarna för all skotertrafik, samt körning tills fiskeplats på Vålåsjön efter den 15 mars. Fiske på Ångelsjöarna och Vålåsjön säljs som ett kombinationskort för fyra sjöar. Förutom Ångeltjärnarna och Vålåsjön ingår Dunsjön och Sylsjön.

Eftersom Sylsjön gränsar till Mittådalens samebys huvudkalvningsland har de beretts tillfälle att yttra sig gällande Länsstyrelsens övervägande.

De meddelade då att störningen från skoteråkare var påtaglig men acceptabel. Däremot saknades utrymme för ytterligare koncentration av skoteråkningen till Sylsjön. Samebyns inställning var att skoteråkning på sjöar i samband med fiske bör hanteras enhetligt för alla samebyar och stängningsdatum bör överensstämja, för att inte flytta störningar från en sameby till en annan.

Länsstyrelsen har i december 2022 meddelat Mittådalens sameby att man nu överväger att inte göra några förändringar på öppettiderna. Samebyn har valt att inte yttra sig. Länsstyrelsen utgår därför från tidigare yttrande. I och med att den tillåtliga tiden att köra snöskoter till sin fiskeplats sammanfaller med skoterledens öppettid, på samtliga sjöar där skoterled ansluter till stranden, får samebyns önskemål anses tillgodosedda.

Övriga synpunkter

Under remisstiden har det kommit in frågor och förslag om nya skoterleder eller att tillåta skoteråkning på skidleder. Länsstyrelsen måste dock

se till helheten. Det är många intressen som ska sammanvägas i fjällen och det är viktigt både för det rörliga friluftslivet och renskötseln med ”tysta” områden. Länsstyrelsen har därför valt att inte gå vidare med dessa förslag i nuläget.

Strömsunds kommun har framfört att kartmaterialet som Länsstyrelsen tillhandahåller är otydligt och önskat att kartorna ses över och blir tydligare. I samband med omarbetningen kommer Länsstyrelsen att uppdatera sitt digitala material som kommer att ligga till grund för beslutskartan och sedan förmedlas till Lantmäteriet, så att Lantmäteriet kan uppdatera sitt material. Förhoppningsvis kommer detta att öka tydligheten.

Skoterledsbolaget i Funäsdalen har framfört önskemål om att gränsen för Sylarna- Helags- Oviksfjällens regleringsområde ändras så att det i stället följer kommungränsen för att underlätta tillsynen. Länsstyrelsen konstaterar att regleringsområdena har beslutats av regeringen. Länsstyrelsen inte har mandat att ändra regleringsområdenas utsträckning.

Polismyndigheten har meddelat att de inte har några synpunkter på förslaget till nya föreskrifter.

Effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar

Länsstyrelsen bedömer att de nya föreskrifterna inte kommer att få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt, i och med att förändringarna är så små.

Kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför

Eftersom de nya föreskrifterna innebär en mycket liten ändring av tidigare beslut och föreskrifter, bedöms de kostnadsmässiga konsekvenserna bli små. Eftersom skoterlederna i grunden är vinterleder ska dessa underhållas oavsett om skoteråkning är tillåten på leden eller inte. Länsstyrelsen bedömer därför att beslutet om allmän skoterled på förlängningen av vinterleden förbi Dunnervattnet till Klingvattnet inte kommer att tillföra ytterligare kostnader för underhåll. Förlängningen kan dock leda till bättre förutsättningar för turistnäringen i området eftersom trafikflödet förbättras.

På samma sätt riskerar stängningen av skoterleden förbi Storjola att ge försämrade förutsättningar för turistnäringen på grund av mindre skotertrafik.

Överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Länsstyrelsen bedömer att beslut om allmänna skoterleder och undantag från terrängkörningsförbud är förenliga med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Särskilda hänsyn gällande ikraftträdande och behov av informationsinsatser

Länsstyrelsen kommer att förordna om att de aktuella föreskrifterna ska gälla från och med den 20 februari 2023. Detta bör säkerställa att alla berörda sakägare och intressenter har fått del av beslutet och kan rätta sig efter föreskrifterna till dess de träder i kraft.

Den 20 februari är det datum som Länsstyrelsen varje år ska vara klara med uppmärkning och översyn av vinterlederna. De ändringar som följer av de nya föreskrifterna kan därför markeras i fält som en del av det ordinarie tillsynsarbetet.

I samband med att beslutet tillsänds kända sakägare och kungörs i Post- och Inrikes Tidningar som ortstidningar, kommer Länsstyrelsen också genomföra en informationsinsats på sin externa webbplats.